

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

84 - MUSIC, SEFIRA AND YOM HA'ATZMAUT - PART 1 OU ISRAEL CENTER - SPRING 2018

A] MUSIC - POSITIVE PERSPECTIVES

A1] MUSIC IN TANACH

Music is a powerful tool in the hands of mankind. Its presentation in Tanach¹ is generally very positive.

1. וְשֵׁם אָחִיו יוֹבֵל הוּא הָיָה אֲבִי כָּל-תַּחֲפֹשׁ כִּנּוֹר וְעוּגָב (אֶבֶן עֶזְרָא - כְּנוֹר וְעוּגָב מִיְּמֵי כָּלִי נְגִינּוֹת וְהִיא חֲכָמָה גְּדוּלָּה)

בראשית ד"כא

Right at the start of human history as presented in Tanach, the sons of Lemech are the initiators of much of human culture. These include Yuval - the creator of music using percussion, stringed and wind instruments. Music, observes the Ibn Ezra, is a great wisdom!

2. Yuval is introduced by the harp and flute as music, accordingly Art. To the Cainite world², cut off from God, it is just as necessary as handicraft. By external stimulation, it endeavors to bring back the same internal harmony which had departed from Man with his departure from God. Especially music, which expresses neither forms nor ideas, but only moods and feelings, and just thereby works ennoblingly on the mind, as it brings and awakes finer feelings to it, and acts, like all art and beauty as a preliminary stage in educating mankind back to goodness and truth ... Art, in the Cainite world, represents the Truth that Man has still higher requirements than material possessions.

Commentary of Rav Hirsch ibid

3. לְמֶה נִחְבְּאתָ לְבָרִיחַ וְתִגָּב אֹתִי וְלֹא-הִנְדַתָּ לִי וְאַשְׁלַחְךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂרִים בְּתוֹךְ וּבְכִנּוֹר

בראשית לא"ב

The world of Lavan³ is one in which music and song figure.

Consider also:

- The song of the Bnei Yisrael at the crossing of the Red Sea, in the case of Miriam and the women accompanied by music and dancing (Shemot 16:20-21).
- Yiftach's daughter who ran out to greet her victorious father with timbrels and dance (Shoftim 11:34).
- The women who ran out to greet the victorious Shaul and David with song, music and dance (Shmuel 1 18:6).
- David HaMelech brings the Aron Kodosh back to Yerushalayim, accompanied by harps, lyres and cymbals (Divrei HaYamim 1 15:16).
- Shlomo HaMelech, who set up his palace with musicians playing harps and lyres (Melachim 1 10:12)⁴.
- Shlomo's musical extravaganza which was performed for the Queen of Sheba (Divrei HaYamim 2 9:11).
- Elisha's request for music in order to achieve prophecy (Melachim 2 3:15).
- Yishayahu describing how the olei regel played pipes and sing as they went up to Yerushalayim for Chag (Yeshaya 30:29).
- Nechemia's rededication of the walls of Yerushalayim, accompanied by singing, cymbals, lyres and harps. (Nechemia 12:27)
- Many verses in Tehillim encourage us to praise God with music and song (eg 81:3).

1. See two useful presentations of the role of music in Jewish thought in *Bein HaZmanim*, R. David Stav, 2012 pp161 ff and *Kedusha VeTeva*, R. Uri Sherki, pp 147 ff.
 2. Rav Hirsch compares this with the parallel world of the descendants of Seth, which has a more spiritual focus. As such, Rav Hirsch stresses the positivity of music, within a certain framework, but recognizes that there are worlds of Godly human endeavor which transcend this.
 3. Again, raising the specter of a darker side to the issue. The world of Lavan is not normally one which embrace without hesitation!
 4. See also Kohelet 2:8.

4. זְקֵנִים מְשַׁעֲרֵי שְׁמֵיךָ בְּחֹרֵים מִנְּיָנֶיךָ

איכה ה:ד

*The joy of Yerushalayim was represented by young men who would play musical instruments.*⁵

A2] MUSIC IN THE TEMPLE

- Singers and musicians are described in many places in Tanach⁶ as part of the Temple service⁷, especially as performed by the Levites.⁸

5. וְבַמָּה הֵם מִנְּנִינִי? בְּנִבְלִים וְחַלְלִים וְכַנּוּרוֹת וְחִצּוּצְרוֹת וְהַצְלָצֵל. וְאִין פּוֹחַתִּין מִשְׁנֵי נְבִלִים וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שֵׁשׁ. וְאִין פּוֹחַתִּין מִשְׁנֵי חַלְלִים וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר. וְאִין פּוֹחַתִּין מִשְׁנֵי חִצּוּצְרוֹת וְלֹא מוֹסִיפִין עַל עֶשְׂרִים וּמֵאָה. וְאִין פּוֹחַתִּין מִתְּשַׁעָּה כַנּוּרוֹת וּמוֹסִיפִין עַד לַעֲלוֹם. וְהַצְלָצֵל אֶחָד בְּלִבָּד. הִן ... הַחִצּוּצְרָה הִיטָה נַעֲשִׂית מִן עֶשֶׂת שֶׁל כֶּסֶף... וְהַחַלְלִין שֶׁהֵיוּ מִנְּנִינִין בְּהֵן הָיָה אֲבוֹב שֶׁלְּהֵן שֶׁל קָנָה מִפְּנֵי שְׁקוּלוֹ עָרַב. וְלֹא הָיָה מַחְלֵק אֲלֵא בְּאֲבוֹב יַחֲדֵי מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְלֵק יָפָה.

רמב"ם כלי המקדש פרק ג

*The Rambam describes the orchestra of the Mikdash - which could contain up to 6 harps, 12 flutes, 120 trumpets, one cymbal and unlimited lyres. The musical arrangements would usually end with a single flute.*⁹

6. חֲסִידִים וְאֲנָשִׁי מַעֲשֵׂה הָיוּ מִרְקָדִים לַפְּנֵיהֶם בְּאֲבוֹקוֹת שֶׁל אֹר שְׁבִידֵיהֶן וְאוֹמְרִים לַפְּנֵיהֶן דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתוֹשְׁבֵחוֹת. וְהַלּוּיִם בְּכַנּוּרוֹת וּבְנִבְלִים וּבְמִצְלָתִים וּבְחִצּוּצְרוֹת וּבְכָלִי שִׁיר בְּלֹא מַסְפֵּר

משנה סוכה פרק ה משנה ד

The description of the Simchat Beit Hashoeva is well known, with the Levi'im playing countless musical instruments.

7. אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל - מִנִּין לַעֲיָקֵר שִׁירָה מִן הַתּוֹרָה? שְׁנֵאמַר: (דְּבָרִים יח:ז) שְׁלֵת בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ. אִיזְהוּ שִׁירוֹת שְׁבַשְׁם? הוּא אֹמֵר: זֶה שִׁירָה ... בְּלוּטֵי א"ר יוֹחֲנָן מֵהַכָּא: (בְּמִדְבָר ד-מז) לַעֲבֹד עֲבֹדָת עֲבֹדָה. אִיזְהוּ עֲבֹדָה שְׁצָרִיכָה עֲבֹדָה? הוּא אֹמֵר: זֶה שִׁיר

ערכין יא

The Gemara in Arachin brings no less than 10 textual derivations that the Temple service requires accompanying song.

8. אִין הַשְׁכִּינָה שׁוֹרָה אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה (שְׁבַת ל:). וְכֹל הַנְּבִיאִים לֹא הָיוּ מִתְּנַבְּאִים בְּכָל עֵת שִׁירָצוֹ אֲלֵא מִכּוּוֹנִים דַּעֲתָם וְיוֹשְׁבֵי שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב וּמִתְּנַבְּאִים. שְׂאִין הַנְּבוּאָה שׁוֹרָה מִתּוֹךְ עֲצֻלוֹת וְלֹא מִתּוֹךְ עֲצוּבוֹת אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה. לַפִּיכֵךְ בְּנֵי הַנְּבִיאִים מִבִּיאִים לַפְּנֵיהֶם נֵבֶל וְתוֹף וְכַנּוּר וּמִבְּקָשִׁים הַנְּבוּאָה, כְּדַכְּתִיב (מַלְכִים ב' ג-ט) וְהָיָה כִּגְגֵן הַמִּנְגֵן וְתָהִי עֲלֵיו יָד ה'

ספר אורחות צדיקים שער השמחה

The bringing of Shechina and prophecy requires simcha, which itself is generated through music. Thus the Nevi'im were often surrounded by musicians.

9. וְכָה אָמַר [הַגְּאוֹן מוֹוִילְנָא]: כֹּל הַחֲכָמוֹת נִצְרָכִים לְתוֹרַתְנוּ הַקְדוּשָׁה וְכֹלּוֹלִים בְּהָךְ וְיָדַעַם כּוֹלָם לְתַכְלִיתָם, וְהַזְכִּירָם: אֶלְגֶּבְרָה, וּמִשׁוֹלְשִׁים, וְהַנְּדָסָה, וְהַחֲכָמַת הַמוֹסִיקָה - וְשִׁיבְחָה הַרְבֵּה. וְהוּא הָיָה אֹמֵר אִזּוֹ כִּי רַב טַעְמֵי הַתּוֹרָה וְסוּדוֹת שִׁירֵי הַלֵּיִם וְסוּדוֹת תִּיקוּנֵי זֹהָר אִי אֲפֻשֵׁר לִידַע בְּלַעֲדֵיהּ ... וְהוּא אָמַר: כִּמָּה נִיגוּנִים וְכִמָּה מִידוֹת הַבֵּיא מִשָּׁה רַבִּינוּ עוֹה מֵהַר סִינַי. וְהַשָּׂאָר מוֹרְכָבִים.

הקדמה לספר פאת השולחן מר' ישראל משקלוב

R. Yisrael of Schklov records how his teacher, the Vilna Gaon, praised the positive spiritual potential of music.

5. As also represented in our prayer in Sheva Berachot for their return - וְיָעֲרִים מִמְּשִׁיבָה נְיָנֶיךָ - See also Yeshaya 51:3.

6. Instruments used in the Temple include: the Nevel - a 12-stringed harp; the Kinnor - a lyre with 10 strings; the shofar; the chatzutera - silver trumpet; the tof - small drum; the metziltayim - or cymbal; the paamon - bell; the halil - big flute. We also see the uggav - small flute and the abbuv - reed flute/oboe.

7. See <http://www.nigun.info/hamikdash.html>

8. See Ezra 2:41, Nechemia 10:40, Divrei Hayamim 1 6:31. For a shiur from Machon MaMikdash on the Temple music service see https://www.youtube.com/watch?v=NPzcX0d_hPM

9. Much has been written about Mozart's Magic Flute and its Masonic references and temple focus - see https://en.wikipedia.org/wiki/The_Magic_Flute

A3] MUSIC IN DAVENING

10. תניא, אבא בנימין אומר: אין תפלה של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת, שנאמר: (מלכים א ח:כח) לְשִׁמְעָא אֶל-הַרְנָה וְאֶל-הַתְּפִלָּה. במקום רנה שם תהא תפלה (רש"י - צמקום רנה - צניח ככנסת. ששס אומרים כלזור שירות ותשנחות צנעימת קול ערב)

ברכות ו.

Public tefilah in shul should be an experience of tuneful singing.

A4] MUSIC IN LEARNING

11. ואמר רבי שפטיה אמר רבי יוחנן: כל הקורא בלא נעימה ושונה בלא זמרה - עליו הכתוב אומר (יוחזקאל כ:כה) וְגַם-אֶגְלֵ נַתַּתִּי לָהֶם חֲקִים לֹא טוֹבִים [וּמִשְׁפָּטִים לֹא יִהְיוּ בָהֶם]

מגילה לב.

Chazal encourage us to read from the Written Torah and also to learn the Oral Torah with song and music. Otherwise the learning that we do may not be as 'alive' for us.

Clearly, music has an enormously positive background in Torah thought!! If so, how did we get to this:-

12. ... הפותחים הרדיו בבוקר בעת קימה בתכנית זמר הבוקר וכיו"ב בערב ובעת סעודה דאיסור גמור הוא ע"פ הלכה. ... ופשיטא דאין זה נותן היתר ללמוד כלי שיר ולהחזיק סתם ע"מ לשורר סתם. ... והנה אין בידינו לבער בבת אחת הפרצה הזאת, ואשרי אדם שומע לי לא לפרוץ בזה. ועכ"פ חלילה להחזיק בבית הכלי שיר שקוראים כהיום אורגאן שכולל כמה כלי שיר ורבותינו ואבותינו הקפידו מאד על זה. ומי יתן שדורינו יבין שכל החיים שלנו וכל הנהגת הבית בית חרדי ויראי ה' צריך שיהי' משוער ע"פ הלכה ושור"ע ובכלל זה ענין הנ"ל ...

ש"ת שבט הלוי חלק ו סימן סט

Rav Wosner writes (in 1984) that listening to music in the house on the radio (ANY time during the year) is a serious aveira, as is learning to play a musical instrument.

13. מה שפרצו קלי דעת לאחרונה לארגן ערבי שירה שמטרתן העקרית היא שריפת הזמן בבידוד ובתענוגות שמיעת שירה ופעלולים בכלי זמר. ... הרי היא איסור גמור כמבואר בשו"ע ובפוסקים כאן, והמשתתפים הרי הם בכלל מסייעים לדבר ... ושומר נפשו ירחיק עצמו ובני ביתו מהם

פסקי תשובות א"ח תק"ס אות יב

A contemporary and popular halachic commentator (R. Simcha Rabinowitz) writes in very clear terms that musical evenings are a very serious breach of halacha!

B] MUSIC - NEGATIVE PERSPECTIVES

B1] CAN MUSIC LEAD US TO BAD PLACES?

14. .... ומדרש אגדה ... חופש כנור ועוגב לזמר לעבודה זרה

רש"י בראשית ז"ב

Going back to the beginning and the innovation of Yuval, Rashi quotes a Midrash that the motivating factor of the music for was Avoda Zara!!

15. וְהָלָה כְּלוֹד וְנָבַל תֵּן וְחָלִיל וַיֵּן מִשְׁתֵּיהֶם וְאֵת ה' לֹא יִפְּטוּ וּמַעֲשֵׂה יְדָיו לֹא רָאוּ:

ישעיהו ה"ב

Yishayahu criticises the people for allowing music to be a serious distraction from connection to God, especially when combined with wine!

16. הַפְּרָטִים עַל-פִּי הַנְּבִיל כְּדֹאִד חֲשָׁבוּ לָהֶם כְּלֵי-שִׁיר: הַשְּׂתִים בְּמִזְרְקֵי לֵיָן וְרֵאשִׁית שְׂמָנִים יִמְשְׁחוּ וְלֹא נָחְלוּ עַל-שִׁבְרֵ יוֹסֵף

עמוס ו-ה"ו

So too, Amos criticized the people for drinking wine, strumming on their harps and composing songs like King David, whilst they ignored the impending destruction of the Northern Kingdom!

17. אחר מאי? זמר יווני לא פסק מפומיה (רש"י - והיה לו להניח בשביל חורבן הבית, דכתיב צשיר לא ישמו יין) (מכרש"א - ונראה דנקט זמר יונית דהיה צו מינות בזמר גופיה וכה"ג אמרו צס"פ מרובה דחכמת יונית אסורה וטעמא משום דמשכח למינות)

הגיגה טו:

The Gemara asks about the reasons for Elisha ben Avuya's heresy. One reason given is that Greek song never left his lips! Rashi understands that the problem is Acher's lack of concern for the churban. The Maharsha understands that the problem lay in the Greek context of the music, which indicated his pull towards other Greek heresies.

B2] 'NON JEWISH MUSIC'¹⁰

- Are there spiritual concerns in listening to music written by people who have a 'negative spiritual approach'?¹¹
- Can we know the spiritual energy of a song? Does the music alone contain 'negative spirituality'?
- What if it is channeled through positive people?
- Words of songs which are inappropriate are clearly wrong. What is considered inappropriate?¹²
- What about setting Jewish words to non-Jewish songs?

C] HALACHIC LIMITATIONS - MUSIC, CHURBAN AND GALUT

C1] THE SOURCES IN CHAZAL

18. משבטלה סנהדרין בטלה השיר מבית המשתאות שנאמר (ישעיהו כד:ט) **בְּשִׁיר לֹא יִשְׁתַּנְּגוּ וְגו'**

משנה סוטה פרק ט משנה יא

The Mishna rules that, when the Sanhedrin was abolished, a prohibition was made on listening to music in celebration.

19. אמר רב חסדא בראשונה היתה אימת סנהדרין עליהן ולא היו אומרים דברי נבלה בשיר. אבל עכשיו שאין אימת סנהדרין עליהן הן אומרים דברי נבלה בשיר. .... אמר רבי יוסי בי רבי בון בשם רב חונה: בראשונה כל צרה שהיתה באת על הציבור היו פוסקין שמחה כנגדה. ומשבטלה סנהדרין בטל השיר מבית המשתוי'. משבטלו אילו ואילו (איכה ה:טו) **שְׁבַת מְשֻׁשׁ לְפָנֶיךָ יְהוָה לְאֵבֶל מְחַלְנֵי**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת סוטה פרק ט

The Yerushalmi brings two different reasons for the rabbinic gezeira: (i) was because of the lack of supervision of the Sanhedrin which let to inappropriate types of songs; and (ii) as a direct response to strife and destruction.¹³

20. אמר רב אודנא דשמעא זמרא תעקר. אמר רבא זמרא בביתא חורבא בסיפא ..... אמר רב הונא: זמרא דנגדי ודבקי - שרי, דגרדאי - אסיר. רב הונא בטיל זמרא, קם מאה אוווי בזווא ומאה סאה חיטי בזווא ולא איבעי. אתא רב חסדא ולזיל ביה, איבעאי אוואא בזווא ולא משתכח

סוטה מח.

Listening to music was later associated with negative consequences. Rav Huna originally allowed the singing of workers to allow them to work to the rhythm. When he eventually banned that too, this brought great blessing!

21. שלחו ליה למר עוקבא: זמרא (רשי - לשורר צבית המשפחות) מנא לך דאסיר? שרטט וכתב לחו (הושע ט:א) **אֶל-תִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶל-גִּיל כְּעַמִּים. וְלִישַׁלַח לְחוּ מַהכָּא: (ישעיהו כד:ט) בְּשִׁיר לֹא יִשְׁתַּנְּגוּ וְגו' אי מההוא ה"א ה"מ זמרא דמנא אבל דפומא שרי. קמ"ל!**

גיטין ז.

The Gemara in Gittin clarifies that the prohibition was not only with instrumental music¹⁴ but also vocal 'a capella' music. Rashi understands that the whole problem relates to the combination of music and wine/partying.

10. This is a topic for a separate shiur. For a brief overview see:

<https://www.yutorah.org/sidebar/lecture.cfm/792673/rabbi-aryeh-lebowitz/ten-minute-halacha-listening-to-secular-music/>

11. Does it make a difference if they are Jewish or not?

12. Clearly some of the words of some contemporary music are highly vulgar and offensive. But many are not. If the topic of the song is love, does that make the words 'nivul peh', even if sensitively dealt with?

13. Consider the direct parallel with Tehillim 137:4 - **אֵיךְ נָשִׂיר אֶת-שִׁירֵהָ לְעַל אֲדָמַת נֶכֶר -**

14. As indicated from the verses in Isaiah, which immediately before refer to specific instruments.

28. (יג) ואפילו שיר בפה על היין אסור - וז"ל פסק דאפילו בלא יין ג"כ אסור ....
 (יד) דברי תשבחות - כתב בליקוטי מהרי"ל שלא כדון הוא שמשוררין במשחה אורך כי ענייני וכו"ג לשמחת מריעות כי אז התורה חוגרת שק ואומרת עשאוני בניך כמין זמר. אך צבהכ"ג לרגלים מלוא לזמר וע"כ מסיק המ"א דלא שרי בשבת לזמר אלא אותן שירים שנתקנו על הסעודה אבל פיוטים אחרים אסור.
 (טו) וזכרון חסדי הקב"ה - וצ"ח סעודות נוהגים לשורר קדיש דהיינו יתגדל וזכו ודאי חטא גדול דלא התירו אלא זכרון חסדי ד'.
 וכ"ש צמה שלוקחין על הסעודה לי"ן אחד ועושה שחוק בפסוקים או חתיבות קדושות וזכו עון פלילי.
 (טז) הכל שרי - פי' בין צפה ובין בכלי ועל היין רק שלא יהא צב ניבול פה ומ"מ אין לשמוח ביותר.

משנה ברורה

The Mishna Berura rules that (i) pesukim may not be sung in a social gathering at home - only in shul; (ii) even on Shabbat, only 'authorized' zemirot should be sung; (iii) kaddish may NEVER be sang at a seuda; (iv) clowns who make fun and games from pesukim are committing a terrible aveira; (v) even at a wedding the simcha must not be excessive!

29. (כה) ואם מזמרות כדי לישן החינוק שפיר דמי, וגם הלא מדברי שולחן ערוך משמע דאינו אסור צפה אלא על היין, הלכך אין לדקדק כל כך, ואכן אם יש אנשים אחרים צבית יש ליזכר משום קול צאשה ערוכה. ומיכה כבר הזכיר השל"ח ושאר ספרי מוסר שלא לזמר שירי עגבים לחינוק, שזה מוליד לחינוק טבע רע, ובלאו הכי נמי איכא איסורא צשירי עגבים ודברי נבלות, דקא מגרי ילר הרע בצפשיה, ושומר נפשו ירחק מזה ויזכיר לבני ביתו על זה [מאמר מרדכי]:

שער הצינן סימן תקס

The Mishna Berura permits singing a lullaby to a baby, but only if the content of the song is appropriate. Even though the baby is unable to understand the words, he is concerned about the spiritual impact on the neshama of the child.

30. וסתם שירה (כלומר שאינה חסידות) .... כתה מרן ז"ל במ"ב (ס"ק יג בשם הב"ח) לאיסור אפ"י בפה אפ"י למי שאינו רגיל ושלא במשתה היין. ואין לחלוק על המ"ב כיון שספריו נתקבלו בכל העולם ודינו כרבן של כל ישראל וכרבו מובהק (אם לא כיוצא מהכלל בראיות ברורות)

אז נדברו

The Az Nidbaru (R' Binyamin Silber - late 20C Bnei Brak) understands that the Mishna Berura prohibits ALL music (other than for a mitzvah) and that the halacha must follow his psak in most circumstances.

31. היוצא מזה דבפומא אין לאסור שלא בבית משתה ולמי שאינו רגיל משום דכמעט כל הראשונים מתירין, רק הרמב"ם בתשובתו נגד עצמו בהלכותיו. ... אבל ודאי מהראוי לבעל נפש להחמיר כהרמב"ם בתשובתו והב"ח פסק כותיה .... ובזמרא דמנא אסור בכל מקום שכן סובר הרמב"ם והמחבר. ... לכן אף שהרמ"א והד"ח סברי שפליגי ומתירין שלא בבית משתה ואינו רגיל יש להחמיר אף שהוא איסור דרבנן. ואם הוא לדבר מצוה ... אף שאינו לשמחת חתן וכלה ... הכל שרי ... אבל הבענקעטס שעושיין לצורך צדקה מסופקני אם הוא בכלל היתר דבר מצוה .... וע"י הרדיא /הרדיו/ אם נשמע זמרא דפומא מותר ואם בכלי זמר אסור ....

ש"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קסו

Rav Moshe Feinstein takes a strict approach. He prohibits listening to any musical instruments all year around, even on the radio, unless for a real mitzvah!!!

32. והנה להלכה כ' הרמ"א .... דוקא מי שרגיל בהם כגון המלכים שעומדים ושוכבים בכלי שיר או בבית המשתה ע"כ. ודבר פשוט דהא דידן שנתרבו כ"כ הכלי שיר הלב יודע שזה נקרא רגיל בהם כידוע ממנהג המחזיקים כלים אלה. ומכ"ש הפותחים הרדיו בבוקר בעת קימה בתכנית זמר הבוקר וכיו"ב בערב ובעת סעודה דאיסור גמור הוא ע"פ הלכה. ולמעשה לבושתינו ולצערנו כמעט נשכח הלכה פסוקה הזאת, ואין לנו למוד זכות גמור. ומיהו עכ"פ אלו השומעים הכלי שיר שמשמיעים זמר קודש וזמר מצוה לעורר הלבבות, ומכ"ש בעת סעודת חתונה מותר, במקום שאין איסור מיוחד לכך כמו בירושלים עיה"ק כידוע, או למי ששומע לפקח עצבונו ש"ל שבגדר מצוה הוא ... ופשיטא דאין זה נותן היתר ללמוד כלי שיר ולהחזיק סתם ע"מ לשורר סתם. וגורם חמור מזה שהולכים ללמוד במקומות אסורים ובאים שם לידי איסור תערובת אנשים ונשים, וגם צריכים לשורר בפה ולהכשיל בקול באשה ערוה .... והנה אין בידינו לבער בבת אחת הפרצה הזאת, ואשרי אדם שומע לי לא לפרוץ בזה. ועכ"פ חלילה להחזיק בבית הכלי שיר שקוראים כהיום אורגאן שכולל כמה כלי שיר ורבותינו ואבותינו הקפידו מאד על זה. ומי יתן שדורינו יבין שכל החיים שלנו וכל הנהגת הבית בית חרדי ויראי ה' צריך שיהי' משוער ע"פ הלכה וש"ע ובכלל זה ענין הנ"ל, ובזכות זה נזכה לראות בשמחת גאולתינו ופדות נפשינו.

ש"ת שבט הלוי חלק ו סימן סט

Rav Wosner also takes a strong line in this 1984 teshuva. Whilst he sees a use for music for religious 'chizuk' and to uplift those who feel down and depressed, he is insistent that listening to music constantly throughout the day is against the halacha and cannot be part of a religious home. He is not happy with learning a musical instrument and is particularly critical of the electronic organ/keyboards.

33. ב. בענין שמיעת ניגונים מטיעפ רעקארדער בימי המצרים, כבר בארתי בשבט הלוי ח"ב סי' נ"ז דטיעפ הוא כלי שיר גמור. וא"כ לא מבעיא בבין המצרים דאסור עפ"י המבואר או"ח סי' תקנ"א, אלא אפילו כל השנה הוה בכלל כלי שיר כאשר הוכחתי מדברי הרמב"ם שם ... ולדעתי אפילו אם הטיעפ נעשה משירה בפה נהפך לכלי שיר. אלא שכהיום מקילים אפילו מדקדקים בזה, ויש ללמד עליהם זכות, ופעמים הרבה עושים לפקח עצבותי ושרי, ובפרט בנשים שכח זה ....

שו"ת שבט הלוי חלק ח סימן קכו

In a 1989 teshuva Rav Vosner writes that recorded music and radio have the status of instrumental music, even if vocal only, and are thus prohibited the entire year. He accepts however that many people (even those who are 'medakdekim' are not careful with this and he tries to justify this by suggesting that many people, especially, women, will become depressed without music.

34. (ב) מי יתן והי' אשר יתכשר דרא להיזהר מבלתי שמוע זמרת הרדיו, אבל לדאבונינו העולם אינם נוהרים כלל בזה ורק חסידים ואנשי מעשה ....

שו"ת חלקת יעקב אורח חיים סימן סד

R. Yaakov Breisch (d. 1976) is also in principle against listening to music on the radio any time of year (although he goes on in this teshuva to try and find a 'limud zechut' for those who do.)

35. בסיכום: המקילים לשמוע מהרדיו או מהרשם קול שירות ותשבחות והודאות להשלי"ת, כל שאינם דרך קלות ראש והוללות, יש להם על מה שיסמוכו, ואף על פי שהם מלווים בכלי נגינה, והנח להם לישראל. והמחמיר תבוא עליו ברכה. ואף על פי שאנו קבלנו הוראות מרן השלחן ערוך, והוא סתם כלשון הרמב"ם .... שיש כעין ספק ספיקא. שמא הלכה כרוב הפוסקים שלא נאסר לשמוע כלי שיר אלא על היין. ואם תמצא לומר כדעת הרמב"ם, שמא גם הוא יודה לרוב הפוסקים, שאין לאסור שמיעת כלי שיר אלא על היין. (כדברי הכנה"ג והפרי הארץ). ואם תמצא לומר כפירוש הטור והבית יוסף, שמא ברדיו וברשם קול שאינם נראים לעין - יש להקל כששומעם שלא על היין. ועל כל פנים נראה שמכיון שלדעת רוב הפוסקים אין לאסור שמיעת כלי שיר אלא על היין, ויש שמפרשים כך בדברי הרמב"ם, אין למחות במקילים, כיון דהוי מילתא דרבנן והמחמיר תע"ב ....

שו"ת יחווה זעת חלק א סימן מה

Rav Ovadia Yosef permits listening to religious music on the radio (during the year), even with instruments, but only after much halachic argument to find a way to justify it. He permits and encourages those who chose to be strict.

D] HASHKAFIC CONSIDERATIONS IN GALUT

36. והיינו כי אין לשמוח לאחר החורבן. כי אף אשר אחד, אשר קיימא ליה שעתיא, רואה טובה בעמלו ומתת ה' היא לו, הלוא כל ישראל כאיש אחד וגוף אחד! ובגולה רוב ישראל הם בצער ודוחק. ואם כן איך ישמחו!?

יערות דבש, חלק שני, דרוש ז' אב

Rav Yonatan Eibenschutz understands that our inability to celebrate is rooted in the essential and inescapable reality of galut. Even if some Jews are successful, most are still suffering greatly. As such how can any of us celebrate!?

Clearly, the situation described here has significantly changed today in many ways. To what extent does this shift in the nature of our galut impact on our hashkafic approaches to celebration?

37. והנה לקדש את ישראל מן העמים, ראו חכמינו האלהיים ז"ל להשריש יפה בלבבות שהשמחה ראויה בישראל להיות רק במקום מצוה. וכן הוא הטבע המוסרי של איש הישראלי הישר הולך שלא ישאחו לבבו לצאת במחול משחקים רק לשם שמחה של ריקות בעלמא כדרך שאר גויי הארץ.... ויש ביד הציבור בכלל להתנשא למדרגה כזאת שלא לשמח אל גיל כעמים בהמון ופומבי

עין איה שבת פרק א' אות עו-עז

However, Rav Kook stresses a different hashkafic approach - that our simcha and celebration should be focused on simcha shel mitzvah and not the simcha of music alone. This has nothing specifically to do with galut. Indeed, as our levels of simcha increase in the approach to geula, it may be that this focus should be strengthened even more!

However, it is clear that, across most of the Orthodox religious spectrum, attitudes to music have softened over the last 30 years. Music now accompanies us through much of our daily lives.¹⁷

In Part 2 we will iy'H look further at this shift. We will focus on specific issues concerning music (and different types of music) which arise during the Sefira and the new challenges and opportunities caused by Yom Ha'atzma'ut, which always falls during Sefira.

17. There are now a number of charedi radio stations - Kol Chai (established in 1996) and Kol Barama (2008).

